

EMMA

EMMA

TONEELGROEP MAASTRICHT

SAMEN MET

Fonds voor Sociale Instellingen

Festival Cultura Nova

Emma Safety Footwear

IBA Parkstad

SERVÉ HERMANS

ARTISTIEK LEIDER EN REGISSEUR

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van het Fonds voor Sociale Instellingen maakt Toneelgroep Maastricht de locatievoorstelling *Emma*. Artistiek leider Servé Hermans: “Een voorstelling over de Emma schoenfabriek? Het kan niet anders dan dat we die in de fabriek in Treebeek spelen, samen met de mensen die er werken. De invalshoek is *just another day at the office*. De arbeiders, échte dus, zijn druk aan het werk. Dan beginnen ze te zingen. In de verte klinkt de Limburgse fanfare die de fabriek in marcheert.

Emma is een magisch-realistisch stuk over het geheim van de Emma schoenfabriek. De voorstelling komt precies op tijd. Het is een afscheid: de sociale werkvoorziening gaat verhuizen. En tegelijkertijd een ode aan de productiemaatschappij die op het punt staat van een grote transitie. Terwijl in het Westen de kennis-economie van knappe koppen zegeviert, vertellen wij het waargebeurde verhaal van Emma, dat recht tegen deze stroom in gaat. *Emma* gaat over succesvol ondernemen vanuit een sociaal hart. Over de kracht van kwetsbare mensen die met puur productiewerk een wereldbedrijf creëren dat gewoon winst maakt.

De tekst is geschreven door een team bestaande uit Mienke Bakker, Wiel Beijer, Louis van Beek en Michel Sluysmans met medewerking van een redactie bestaande uit Ludo Costongs, Dionne Hendriks, Servé Hermans, Jan Koks, Judith Pol, Suzan Seegers en Gerty Vencken. Zij hebben research gedaan naar de geschiedenis van de wijk Treebeek, de mijnen en de mensen die er wonen. En natuurlijk hebben ze gesprekken gevoerd met de medewerkers en oud-medewerkers van de fabriek zodat we tot het hart van Emma konden komen. Al die verhalen vormen samen de basis van de voorstelling.

Deze voorstelling past heel goed bij ons gezelschap. Naast de grote zaalproducties die in Nederland en België zijn te zien, vertellen we ook verhalen uit de regio waar we vandaan komen: Limburg. En als zo’n locatievoorstelling te zien is tijdens Festival Cultura Nova, dan is de cirkel toch rond?”

DE THEATERVOORSTELLING EMMA IS EEN CO-PRODUCTIE VAN TONEELGROEP MAASTRICHT MET:

Fonds voor Sociale Instellingen

Jan Koks, directeur: “De locatievoorstelling *Emma* maakt op indringende wijze zichtbaar hoe het Fonds voor Sociale Instellingen pionier was op het gebied van sociale werkvoorziening. Met *Emma* brengt Toneelgroep Maastricht een warm muzikaal pleidooi voor instandhouding van sociale werkplaatsen. Want elk mens heeft recht op een volwaardige plek in onze samenleving.”

Festival Cultura Nova

Fiedel van der Hijden, programmeur: “Het festival Cultura Nova laat zien wat er in de regio Parkstad gebeurt. Op dit moment is er sprake van een renaissance met veel jonge startende bedrijfjes. Met *Emma* verbeeldt Toneelgroep Maastricht de wederopstanding en veerkracht van Parkstad-inwoners op een poëtische, dramatische wijze.”

Emma Safety Footwear

Tom Hermans, directeur: “Ik zie *Emma* als een culturele afscheidsceremonie die een nieuwe toekomst voor ons bedrijf inluidt. Voor de mensen die jaren in het oude industriële pand werkten, is deze verhuizing een verdrietig moment. Toneelgroep Maastricht haalt de zwaarte ervan af. Maakt er iets moois van.”

IBA Parkstad

Kelly Regterschot, directeur: “IBA ziet het verhaal over Parkstad graag verteld op een manier die dichtbij de mensen staat. Toneelstuk *Ich bau dir ein schloss* was vorig jaar een schot in de roos. Ik verwacht dat *Emma* dezelfde ontroering teweeg brengt.”

Met dank aan: Parkstad Limburg Theaters, Theater aan het Vrijthof, Fonds voor Cultuurparticipatie, Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg, VSBfonds, VVV Zuid-Limburg en Fabian de Kloe.

Emma vindt plaats in het kader van Festival Cultura Nova en Festival Bovengronds.

EMMA

Unieke, muzikale locatievoorstelling

Tijdens Festival Cultura Nova brengt Toneelgroep Maastricht de voorstelling *Emma* in de Emma schoenfabriek in Brunssum. Deze locatievoorstelling wordt gemaakt in het kader van het 100-jarig bestaan van Fonds voor Sociale Instellingen (FSI). Artistiek leider Servé Hermans tekent voor de regie en brengt een bonte verzameling van Emma-medewerkers, acteurs, muzikanten en gardedansers samen in deze unieke, muzikale theatervoorstelling.

In *Emma* volgen we een dag uit het leven van de werknemers van de schoenfabriek. Een dag die ogenschijnlijk normaal begint. Maar door de komst van acteurs, een orkest en gardedansers groeit deze bedrieglijk gewone dag uit tot een heel bijzondere.

Spel en muziek

Het koor van de medewerkers van Emma Safety Footwear vormt het hart van de voorstelling. Het koor wordt aangevuld door sopraan Lies Verholle en begeleid door Elisabeth De Loore op piano. Daarnaast spelen professionele acteurs mee in de voorstelling: Louis van Beek, Judith Pol, Suzan Seegers, Michel Sluysmans, Dries de Sutter en Stijn Vervoort. Kwinten Mordijck componeert de muziek. Dansgroep KV De Waggelerre o.l.v. Rachel Senden en Fanfare Harpe Davids Brunssum leveren een bijzondere bijdrage.

Tekst

De tekst werd geschreven door Mieneke Bakker, Wiel Beijer, Louis van Beek en Michel Sluysmans. Zij tekenden persoonlijke getuigenissen op van medewerkers en oud-medewerkers van de schoenfabriek en het FSI. Hun verhalen, de geschiedenis van de fabriek en van het FSI vormen de basis van de voorstelling. Het tekstboekje van *Emma* is na afloop van de voorstelling te koop en te bestellen via de website van Toneelgroep Maastricht.

**KOOR MEDEWERKERS
EMMA SCHOENFABRIEK**

ROEL CREMERS, DENNIS DREESSEN, FRANK HAMSTRA, SHAYNE HERMANS, TOM HERMANS, HELMA HEYNEN, HARRY HOCHSTENBACH, GENE HOORNWEG, RENÉ DE JONGE, JOHAN LOBLES, LIGA MEIJERE, ANITA PEUKENS, PATRICIA SANTUARIO, MANUELA SPEETJENS, HERBERT VAN SUMMEREN, SABINE SUPRÉ, INGE VANDERHAEGHEN, LYN VILLANUEVA, JEROEN WALRAVEN, JOS VAN WERSCH

**DANSGROEP KV DE WAGGELERRE
O.L.V. RACHEL SENDEN**

FLORENCE BELLEFLAMME, RACHELLE VAN CALDENBORGH, LOTTE CLAESSENS, VALERIE DEBIE, LOTTE DOBBELSTEIN, LANA DODEMONT, DEMY HOCHSTENBACH, BJORG HOCHSTENBACH, ZITA HOCHSTENBACH, ANNELEEN JANSSEN, TESSA JANSSEN, MELINDA MEYERS, SITA PEERBOOM, STERRE PEERBOOM, LEYLA SANGERS, MAE SCHELLEKENS, CASSIE SCHMEETS, LESIANA SHEHU, EVA SMEETS, FEMKE STEINS, EMMA TOSSSENS, EVI VROONEN

**FANFARE HARPE DAVIDS
BRUNSSUM O.L.V. RON DAELEMANS**

CLAUDIA BACHER, JOHAN BAKKER, JUURD BEIJER, JASEMINA BOS, ALAIN BOS, STIJN COORT, RON DAELEMANS, CHANTAL DAELEMANS, WILLIAM DAELEMANS, PAUL DAUDEIJ, LISA DEGENS, ROB VAN DIESEN, JAN VAN DRONGELEN, LINDA FRIJNS, ANDREA FRIJNS, ALBERT GARRITSEN, HUGO GRUTER, LINDSAY HEIJENRATH, JOS HEILIGERS, MICHEL DEN HOLLANDER, ANOUK JAMIN, RICHARD JANSSEN, TIM LUSTBERG, JOYCE MEENS, ADINE MEENS, LAURA MULLERIJ, FABIENNE PALLADA, YVES PALLADA, RENE PETIT, MICHEL POSTUMA, SANDRA POSTUMA, GERARD POSTUMA, GEERT POSTUMA, RUTGER POSTUMA, JACKIE RAES, JOYCE RAES, JÄRVI RAES, JORG SMIT, FRITS SPINDER, EDWIN VAN DER STOUWE, JOHN TACKENBERG, GER VAN HOUT, MADELIEF VAN DER WERFF, RINSO VAN DER WERFF, SANNE VAN DER WERFF, MAURITS VAN DER WERFF, MICHEL WIJNANDS, ELISE WISKERKE, ROOS WITJES, ANNEKE WITJES, FLEUR WITJES, PASCAL WITJES, MIRANDA VAN DER ZEE

CAST & CREW

LOUIS, MEDEWERKER: **LOUIS VAN BEEK**

JUDITH, DIRECTEUR: **JUDITH POL**

SUZAN, MEDEWERKER: **SUZAN SEEGER**

KONINGIN EMMA: **MICHEL SLUYSMANS**

DRIES, MEDEWERKER: **DRIES DE SUTTER**

STIJN, MEDEWERKER: **STIJN VERVOORT**

RAIMONDO, MEDEWERKER: **RAIMONDO FATTACCIO**

MEDEWERKERS 1 T/M 8: **ROEL CREMERS, DENNIS DREESSEN, FRANK HAMSTRA, HARRY HOCHSTENBACH, GENE HOORNWEG, LIGA MEIJERE, MANUELA SPEETJENS, SABINE SUPRÉ**

REGIE **SERVÉ HERMANS** TEKST **MIENEKE BAKKER, LOUIS VAN BEEK, WIEL BEIJER, MICHEL SLUYSMANS** REDACTIE **LUDO COSTONGS, DIONNE HENDRIKS, SERVÉ HERMANS, JAN KOKS, JUDITH POL, SUZAN SEEGER, GERTY VENCKEN** ZANG **LIES VERHOLLE** KOOR **MEDEWERKERS VAN EMMA SAFETY FOOTWEAR O.L.V. ELISABETH DE LOORE EN RIK DEBONNE** MUZIEK **ELISABETH DE LOORE, KWINTEN MORDIJCK M.M.V.** DANSGROEP **KV DE WAGGELERRE O.L.V. RACHEL SENDEN** EN **FANFARE HARPE DAVIDS BRUNSSUM** DRAMATURGIE **LUDO COSTONGS** REGIE-ASSISTENTIE **DIONNE HENDRIKS** VORMGEVING **LEO DE NIJS** KOSTUUMONTWERP **MARTA STOFFELS** GELUIDSONTWERP **RAY ELDERMAN, SEM JONGEN** LICHTONTWERP **DENNIS DIELS** LICHT **LARS AARTS** TECHNIEK **KOOS MEKEL, DAAN PERRIS, MARC SWAENEN** FOTO'S **STEPHAN VANFLETEREN, BJORN FRINS**

**za 25 augustus 2018, première
zo 26 augustus t/m zondag 2 september 2018**

**Festival Cultura Nova
locatie Emma schoenfabriek, Horizonstraat 57, Brunssum**

De voorstelling duurt 90 minuten zonder pauze

IBA PARKSTAD, EMMA EN TREEBEEK

Het concept IBA (Internationale Bau Ausstellung) is meer dan honderd jaar geleden in Duitsland ontstaan. Wat begon als een tentoonstelling voor de moderne bouw, ontwikkelde zich tot een succesvolle formule die in een regio of stad een krachtige impuls geeft aan economie, ruimte én samenleving.

Parkstad bestaat uit acht gemeenten in de voormalige Oostelijke Mijnstreek: Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Onderbanken, Nuth, Simpelveld en Voerendaal. Voor IBA Parkstad is Schinnen ook aangesloten, omdat Schinnen, Onderbanken en Nuth in 2019 samen als gemeente Beekdaalen verdergaan. De negen gemeenten kenmerken zich door de mijnsluitingen in de jaren zeventig van de vorige eeuw. Dat leidde tot sociale problematiek, hoge werkloosheid, vergrijzing en wegtrekkende jongeren. Als gevolg is er een overschot aan woningen, bedrijventerreinen, winkel- en kantoorruimtes, schoolgebouwen, buurthuizen en kerken. Het gebied moet 'terug groeien' en tegelijkertijd aantrekkelijk blijven om te wonen en werken.

Doelstelling van IBA is dat Parkstad in 2020 een sterkere en veerkrachtigere regio is. Met een duurzamere economie, met een belangrijke rol voor groen en hergebruik van materialen. Parkstad als aantrekkelijk gebied om te wonen, te werken en te recreëren. Cultuur draagt daarin bij aan het versterken van de identiteit van de regio. Met tentoonstellingen, tijdelijke events, culturele projecten en social media wordt tijdens de IBA jaren toegewerkt naar nieuw zelfvertrouwen van Parkstad. Een regio om trots op te zijn.

Twee van de projecten van IBA Parkstad, het project Treebeek – Brunssum West en het project Emma Safety Shoes, zorgen voor verbetering van de leefbaarheid rondom de schoenfabriek en in de wijk. De theatervoorstelling *Emma* sluit daar goed op aan. Medewerkers van de fabriek en leden van de plaatselijke fanfare spelen mee in de voorstelling.

Journalist Wiel Beijer, tevens medeauteur van *Emma*, hield vijf interviews met betrokkenen in en rondom de wijk Treebeek en de Emma schoenfabriek. De verhalen van de regio worden zo voor de toekomst opgetekend.

Ivo Rosbeek

ALS KIND KWAM ARCHI- TECT AL IN TREEBEEK

Treebeek is geen vreemd gebied voor architect en muzikant Ivo Rosbeek (1976). “Als kind kwam ik hier al met mijn ouders. Als we vanuit Hoensbroek naar oma en opa in Brunssum gingen, reden we door de Spoorstraat. Rechts lag de staatsmijn Emma en links die karakteristieke wijk. Dus toen ik voor Jo Janssen Architecten projectarchitect werd voor het project ‘Hart van Treebeek’ kwam ik niet in onbekend gebied”, vertelt Ivo Rosbeek, die tegenwoordig zelfstandig architect is en voor de Internationale Bauausstellung (IBA) in Parkstad het project ‘Treebeek in Beweging’ runt.

De mijnwerkerswijk Treebeek wordt in de jaren 1913-1921 in de schaduw van de in 1911 in bedrijf genomen staatsmijn Emma gebouwd naar voorbeeld van de Engelse tuindorpen. Architect ir. Willem Leliman bouwt de wijk. Ruime huizen voor de kinderrijke mijnwerkersgezinnen met grote moestuinen en nog grotere huizen voor de opzichters. “De mijnwerkers woonden te ver van de mijn. Ze moesten vaak van bijvoorbeeld Maastricht naar Hoensbroek fietsen om op de mijn te werken. Waren dus al moe voordat ze begonnen te werken. Daarom moest er een wijk naast de mijn komen. Het moest een gezonde wijk worden. Treebeek werd het visitekaartje van Staatsmijnen”, weet Ivo Rosbeek.

Sloop

In de jaren zestig van de vorige eeuw wordt echter het hart uit de wijk gesloopt om plaats te maken voor zestig drie laagportiekflats. Die sloop is nodig omdat de oude huizen zwaar verzakken als gevolg van de mijnbouw. De bouw van flats is in de jaren zeventig van de vorige eeuw logisch gezien de woningnood, maar eigenlijk stedenbouwkundig een blunder. Die is nu rechtgezet. De flats zijn gesloopt en in opdracht van woningcoöperatie Wonen Zuid zijn 150 nieuwe levensloopbestendige en energievriendelijke woningen gebouwd. In vorm moesten ze aansluiten bij de honderd jaar oude wijk. Ook kwam er een nieuw winkelcentrum. Een van de woningtypes heet kangeroewoning. “Twee woningen waar ouders en kinderen zelfstandig naast elkaar kunnen wonen. De kinderen kunnen voor hun ouders zorgen en oma en opa kunnen op de kleinkinderen passen.”

Er is nog één hiaat: het hart van de wijk. “Jo Janssen Architecten is samen met landschapsbureau Ziegler-Branderhorst bezig met de herinrichting van het Treebeekplein. Vroeger lag daar een vijver en stond daar een kiosk. Nu is daar een trapveldje dat altijd drassig is. De oude vijver keert terug. Niet alleen omdat dit het plein mooier maakt, maar ook als waterberging. Om de overlast van hoosbuien op te kunnen vangen.”

Beweging

Ondertussen werkt Ivo in opdracht van IBA. ‘Treebeek in Beweging’ heet zijn project. “En wat mij betreft mag je dat heel letterlijk nemen. Niet alleen gebeurt er momenteel erg veel in Treebeek, er zijn ook veel ‘bewegende’ activiteiten. Zoals de fitness en wellness van Bij Hoen in het voormalige Casino en het Dance Centre Benito Deane voor breakdance en streetdance, maar er is ook zoiets als de Droomgaard van Jan Post, volkstuintjes waar ook schoolkinderen bezig zijn. Er is een speeltuin, maar de wijk mist nog een plek voor tieners. Er zijn muziekverenigingen. En dan zijn er nog de vele kerkgenootschappen, 11 of 12 geloof ik. De drie zingende zusjes Toni, Marianne en Betty van *Pussycat* komen uit Treebeek. Allemaal mooie dingen voor zo’n gewone volkswijk. Momenteel ben ik bezig met het schrijven van een projectplan.”

De oude schoenenfabriek is voorlopig een vraagteken voor Ivo Rosbeek. “Ik weet niet wat er met dat gebouw gaat gebeuren. Slopen of herbestemmen. Woningbouw na sloop wordt moeilijk denk ik in deze tijden van bevolkingskrimp. Hoe dan ook is het jammer dat Emma de wijk verlaat, want de schoenenfabriek is altijd met Treebeek verweven geweest.”

July Vijgen - Boonen

DE MIJN EN DE KERK ALS RODE DRAAD

Geboren in Treebeek en al meer dan veertig jaar juffrouw in Treebeek. Als er iemand de wijk en zijn inwoners kent, is het wel juf July. “De mijn Emma en de kerk lopen als een rode draad door het leven van ons gezin. Mijn twee opa’s werkten op de Emma en mijn vader ook. Vanaf zijn veertiende. Eén opa en een pap waren ook kerkmeester en ik zong vele jaren in het kerkkoor.”

Haar leven lang is zij naar school gegaan en aan de school verbonden in Treebeek, met een korte onderbreking in Heerlen. “Ik ben geboren in Treebeek. Woonde eerst in de Jupiterstraat, later op de Trichterweg. Ben eerst naar de St. Antonius kleuterschool gegaan, daarna naar de St. Franciscus lagere school en de St. Franciscus mavo. Heb mijn opleiding tot kleuterjuffrouw gevolgd aan de Klos in de Heerlen en na mijn opleiding kreeg ik een baan aan de St. Antonius school in Treebeek. Dat werd in 1985 de St. Franciscusschool en sinds 2015 is het de Brede School van Treebeek”, vat July Vijgen-Boonen (1957) haar onderwijs carrière kort samen.

Die Brede School bestaat naast de katholieke Franciscusschool uit de Openbare School Treebeek, die weer ontstaan is uit de protestants-christelijke Prinses Beatrixschool, de buitenschoolse opvang en peuterspeelzaal ‘t Hummelhutje. Treebeek was altijd al een beetje ingewikkeld voor mensen die niet uit Treebeek komen. De mensen uit de wijk weten niet beter. Veel geloven en veel nationaliteiten. Van heinde en verre kwamen ze naar hier. Allemaal dankzij de Emma, de mijn.

Tirolermeisje

“Mijn beide oma’s en opa’s woonden aan de Treebeekplein. Het oude plein, toen de vijver er nog was. Ik weet nog dat het een prachtig plein was waar veel werd georganiseerd. Door de ‘koel’ en de oranjevereniging. Onze oranjeoptochten waren legendarisch. Ik weet het nog goed, ik verkleed als Tirolermeisje in de optocht tijdens Koninginnedag. Dat waren prachtige optochten, compleet met praalwagens.”

July heeft in haar schooljaren ook les gehad van nonnen. De Missiezusters van de Heilige Geest zijn vele jaren actief in het katholieke onderwijs in Treebeek. Tantes zijn in de orde getreden. “In mijn beleving waren het lieve zusters. Er woonden ook veel protestanten in de wijk. Volgens mij waren de protestanten heel erg muzikaal want ze hadden verschillende muziekkorpsen zoals De Bazuin en Concordia. Wij speelden gewoon met protestantse kinderen, maar ik weet

wel dat mijn moeder van haar ouders niet met een protestantse jongen verkering mocht krijgen.”

Terug

De mijn Emma sluit in 1973. “Daarover is thuis nooit gesproken. Mijn vader ging na de sluiting bij DSM in Geleen werken. Pap zei altijd: ‘Als ik terug kon gaan, dan ging ik op mijn knieën terug naar de mijn.’ De kerken lopen leeg. Het klooster is gesloten. Treebeek vergrijsst, zoals zoveel andere wijken in Parkstad. Dat heet krimp. Daardoor loopt ook het verenigingsleven terug. Het Gregorius kerkkoor waarin July Vijgen-Boonen jarenlang zong, bestaat niet meer.

De sociale samenhang verdween, volgens juf July. “Treebeek is al lang niet meer de wijk waar iedereen elkaar kent. Maar de schoenenfabriek Emma was een vanzelfsprekendheid in de wijk. We zijn er best trots op dat bij ons in Treebeek zo’n kwalitatief goede schoenen worden gemaakt.” En nu verlaat na de staatsmijn Emma ook de schoenenfabriek Emma de wijk. “Maar door de nieuwe woningen die in de plaats kwamen van de portiekflats en dankzij het IBA-project ‘Treebeek in Beweging’, zie je toch dat de wijk weer begint op te leven. Dat doet mij deugd. En we hebben de volkstuin-tjes van de Droomgaard en de prachtige speeltuin waar ik als kind al heen ging.”

Tom Hermans

MENIG IN- WONER VAN TREEBEEK HEEFT BIJ EMMA GE- WERKT

Zijn cluppie Ajax blijft altijd onlosmakelijk verbonden met zijn woonplaats Amsterdam en zo zal Emma altijd verbonden blijven met Treebeek. Daar is directeur/mede-eigenaar Tom Hermans (1960) van Emma Safety Shoes van overtuigd.

“Zoals de in 1973 gesloten Staatsmijn Emma voor altijd gelieerd is aan Brunssum, zo zal schoenfabriek Emma – ook na onze verhuizing naar Kerkrade – in zekere zin verbonden blijven met Treebeek. Menig inwoner van Treebeek en directe omgeving heeft bij Emma gewerkt, nog steeds trouwens. Ik ben zelf pas sinds begin 2013 betrokken bij Emma, maar ik ben geen dag met tegenzin naar ons bedrijf hier in Treebeek gegaan.”

En nu gaat hij zonder tegenzin naar Kerkrade. Wat met de oude Emma gebeurt is ongewis. “Welke bestemming deze locatie uiteindelijk krijgt is op dit moment niet bekend. Het gebouw wordt in ieder geval geveld. De veiling gaat overigens geheel buiten Emma om, want wij waren huurder, geen eigenaar.”

Koploper

Maar Treebeek of Kerkrade, Emma blijft in Parkstad. “Net als de ‘oude’ Emma blijft ook de ‘nieuwe’ in deze regio, want hier liggen de ‘roots’ van ons bedrijf. De ‘nieuwe’ Emma is een onderneming die duurzaamheid niet alleen predikt maar ook toepast. De eerste circulaire veiligheidsschoen

ter wereld – dat is een schoen die na gebruik niet in de vuilnisbak gaat maar die helemaal uit elkaar gehaald wordt om er nieuwe producten van te maken – draagt niet alleen het logo van Emma, die schoen, een heuse wereldprimeur, wordt sinds begin dit jaar geproduceerd in... Parkstad! De ‘nieuwe’ Emma vraagt zich niet alleen af hoe je ‘de wereld’ zou kunnen verbeteren, nee, we zijn alvast begonnen met afvalscheiding, energiebesparende maatregelen, zonne-energie enzovoorts. Emma wil wat duurzaamheid betreft tot de koplopers behoren in Parkstad.”

De verhuizing naar Kerkrade betekent dat Hermans gelooft in deze regio. Hoe ziet hij de toekomst? “De ontwikkeling van de streek zal een aanzienlijke impuls krijgen door de aanleg van de Buitenring. Ook ons bedrijf heeft onder meer voor onze bedrijfslocatie op Bedrijventerrein Dentgenbach gekozen omdat de Buitenring die er pal langs loopt logistieke voordelen heeft. Ik weet zeker dat de Buitenring een grote aanzuigende werking heeft op menige ondernemer.”

Gekooid vogeltje

Samen met vier andere aandeelhouders neemt Hermans Emma op 31 januari 2013 over van de failliete sociale werkvoorziening Licom. Tom Hermans sprak bij zijn komst van een gekooid vogeltje dat moest leren vliegen. Nou dat is gebeurd. Van 220.000 paar schoenen in 2013 naar ruim

500.000 nu. Daarmee is Emma de grootste producent van veiligheidsschoenen in de Benelux. Geen sociale werkvoorziening meer, maar een particulier bedrijf met een sociaal gezicht waar nog steeds zo’n 100 van de 180 personeelsleden gedetacheerd zijn uit de sociale werkvoorziening.

De Emmamensen kunnen het goed vinden met hun nieuwe baas. Nu wel. In het begin ging dat even moeilijk. “Ik ben een echte Amsterdammer. Dus op zijn tijd cynisch, op zijn tijd in voor een geintje en altijd duidelijk. Ik zeg wat ik vind. En ja is ja en nee is nee. Maar ik wil niet overkomen als de arrogante Hollander die het allemaal beter weet.” Hier komen wonen zit er voorlopig echter niet in. Immers elke zaterdag wil Tom Hermans bij weer en wind lekker blauwbekken op de Amstel. Als één van de roeiers in een acht met stuurman van roeivereniging Poseidon. En daarna met de roeivrienden wat biertjes drinken in het clublokaal. Al zo’n dertig jaar vaste prik. En nooit verzaken, niemand, want met zeven roeiers gaat het moeilijk recht vooruit in een acht met stuurman. Mede daarom moet Tom Hermans zeker in de weekenden terug naar huis, naar Amsterdam.

John Verheijen

ALS PENSIO- NADO KEERT JOHN TERUG BIJ EMMA

Amper met vervroegd pensioen vertrokken bij Emma keert John Verheijen (1952) via een achterdeur terug bij de fabrikant van veiligheidsschoenen. De Sittardenaar heeft namelijk op verzoek van het bedrijf een vereniging voor gepensioneerden opgericht. De vereniging heet De Pensionados.

Wie sinds 2013 met pensioen is gegaan kan lid worden. Dat is dus sinds de overname van schoenenfabriek Emma door de nieuwe eigenaren. “We zijn al met een man of tien en we gaan elk jaar groeien, want de komende jaren gaan meer en meer medewerkers met pensioen. De leden mogen aan alle personeelsactiviteiten van Emma blijven meedoen, zoals de jaarlijkse barbecue of de kerstviering. Om betrokken te blijven. Daarnaast mogen we van de directeur een of twee activiteiten per jaar organiseren die het bedrijf betaalt. Als het niet te gek is natuurlijk. Dit najaar

willen we met de Pensionados en hun partners naar de Enci-groeve in Maastricht en daarna wat eten.”

Uitdaging

Toen John met vervroegd pensioen ging, hij was 64,5 jaar, was hij chef expeditie en magazijn. Voordat hij bij Emma kwam, werkte hij als werkmeeester bij sociale werkplaats WPM in Heerlen. “Voorheen werkte ik als assistent-bedrijfsleider bij een bedrijf, maar het sociale, het menselijke in de sociale werkplaatsen, trok mij aan. De uitdaging om mensen met een beperking meer te laten doen dan eenvoudige werkzaamheden die van hen verwacht worden.”

Van WPM in 2002 naar Emma, waar hij in 2003 de brand in het gebouw in Kerkrade meemaakte. “We zijn toen met vijf man meteen naar het nog leegstaande gebouw in Treebeek gegaan en hebben daar de wederopbouw opgepakt. Eerst de boel opruimen en daarna opnieuw inrichten als schoenenfabriek. Binnen drie maanden produceerden we weer. En we kregen nieuwe, moderne machines, waardoor Emma zich kon meten met andere fabrikanten van veiligheidsschoenen. Emma verdiende goed geld, maar al onze verdiensten verdwenen in de bodemloze put van Licom. Tot het faillissement van Licom. Daarna werd Emma overgenomen en werd het een particulier bedrijf.”

De door het personeel op handen gedragen directeur Piet Worms vertrok uit de leiding en Tom Hermans, een van de nieuwe eigenaren, werd directeur. “Van die Amsterdammer Tom Hermans moesten de mensen in het begin niets hebben. Ze waren aan Piet Worms gewend. Maar Tom pakte het goed aan. Schoof eerst iemand met kennis van de sociale werkvoorziening naar voren en kwam daarna gaandeweg steeds meer zelf in beeld. Totdat de mensen van Emma ervan overtuigd waren dat hij het goed voor had met hun bedrijf. Sterker: ik denk dat hij Emma een betere uitstraling heeft gegeven.”

Kenmerk

Saamhorigheid, je hoort het steeds weer, is het kenmerk van de Emma-

mensen. “Die was er altijd, anders had het bedrijf allang niet meer bestaan. Wij trokken elkaar mee, wij hebben altijd vastgehouden aan ons principe: zelf maken, ook in de sociale werkvoorziening, en niet het vakwerk uitbesteden. En als je eenmaal bij Emma geaccepteerd was, dan hoorde je bij de familie, de Emma-familie”, vertelt John Verheijen. Hij is altijd graag met die mensen omgegaan, zegt hij. “Keek ze elke morgen bij aanvang van het werk in de ogen en dat zag ik meestal wel hoe de vlag erbij hing. Als ik bij iemand zag dat het iets minder ging, dan maakte ik eerst een praatje. Om zo iemand op te beuren. Deed ik dat niet, dan liep je kans dat hij of zij eerder naar huis ging. Daarvoor heb je *Fingerspitzengefühl* nodig en dat had ik wel.”

Herbert van Summeren

EMMA WERKT IS DE LAATSTE STAP

Social Finish. Zo heet officieel de afdeling van Emma Safety Shoes waar de laatste stap wordt gezet in het productieproces van de veiligheidsschoenen. Emma Werkt. Zo noemen de ongeveer 25 mensen die er werken hun afdeling. Herbert van Summeren (1960) uit Brunssum is één van hen.

Hij heeft er samen met een collega de leiding over een groep mensen met wat genoemd wordt een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Dat zijn mensen die, zoals het mooi heet, beschut werk doen, maar ook enkele mensen die door het UWV gestuurd zijn om werkervaring op te doen. “Ik regel alles op de afdeling. Met name op administratief gebied”, zegt Van Summeren, die ook lid is van de ondernemingsraad van Emma.

De laatste stap betekent onder meer dat de mensen van Emma Werkt de veters in de schoenen doen, de inlegzolen erin leggen, de schoenen in de dozen stoppen. Twee schoenen van dezelfde maat in de juiste doos. En daarna gaan die dozen naar het magazijn.

Herbert van Summeren werkt graag bij Emma, maar heeft er niet altijd gewerkt. Hij was procesoperator bij DSM, daarna kwam hij naar Emma, vervolgens werd hij systeembeheerder bij Intratuin, indertijd onderdeel van de sociale werkvoorziening van Licom waartoe ook Emma behoorde.

Schoenmaker

“Sinds 2010 ben ik weer bij Emma. Hier heb ik alles gedaan, het hele productieproces doorlopen. Begonnen in 1993 op de leer met het nieten van het binnenzooltje van een schoen. Ik ben schoenmaker geworden. Heb in Den Bosch de opleiding industrieel schoenmaker gevolgd. Verder heb ik een lagere kaderopleiding gevolgd en nog een opleiding om kleine orthopedische ingrepen in veiligheidsschoenen te kunnen doen voor mensen met een handicap. Zoals het inkorten van een neus of het verhogen van een zool.”

Toen hij in 1993 de eerste keer bij Emma binnenkwam, kende Herbert het bedrijf niet. “Maar ik zag meteen dat hier een goed product wordt gemaakt. Dat trok mij wel. En het sociale aspect in dit bedrijf. Ik werd meteen

opgenomen in de Emmafamilie.” Toch vertrok hij in 2000 weer. “Om verder te komen. Op dat moment was ik bij Emma voorman en zag een advertentie van Licom waarin zij een integratieadviseur zochten bij Intratuin. In 2010 na het faillissement van Licom ben ik hier teruggekeerd. Veel mensen van Emma kenden mij nog.”

Groeien

De verhuizing van Treebeek en Bunde naar Kerkrade vindt Van Summeren oké. “Hier komt het hele bedrijf samen in een modern gebouw. Hier kan Emma groeien. Het reizen maakt mij niet zoveel uit. Ik kom met de auto via de nieuwe Buitenring Parkstad. Ben in een kwartiertje hier. In Treebeek heb ik altijd graag gewerkt. Daar heerste een aparte familiefier. Maar ook een goede werksfeer. Er werd hard en gedisciplineerd gewerkt. Daar zat nog steeds een stukje mijnwerkersmentaliteit in. Ik hoop dat we die sfeer in Kerkrade ook krijgen.”

Herbert van Summeren komt oorspronkelijk uit Klimmen. In zijn geboortedorp keert hij wekelijks terug voor zijn grote hobby: de schutterij. “Sint Sebastianus. Ik heb dertig jaar jachthoorn geblazen in de drumband. Nu ben ik geweerdager, schutter dus. Ook op de OLS. Ik zit ook in het koor van de voorstelling, maar op zondag kan ik niet komen zingen. Dan moet ik met mijn schutterij naar het bondsschuttersfeest.”

TONEELGROEP MAASTRICHT

Toneelgroep Maastricht is één van de grote nationale toneelgezelschappen en het stadsgezelschap van Maastricht. Artistiek leiders Servé Hermans en Michel Sluysmans verankeren het gezelschap in het Limburgse land en richten van daaruit hun blik op de wereld. Een liefdevolle blik die zich vertaalt in verrassende en muzikale voorstellingen, altijd vanuit een positief mensbeeld.

Wilt u op de hoogte blijven?

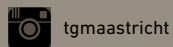
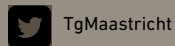
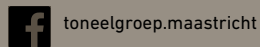
Meldt u zich dan aan voor de e-nieuwsbrief op www.toneelgroepmaastricht.nl.

Wij zijn ook benieuwd naar uw mening over de voorstelling. U kunt uw reactie mailen naar info@toneelgroepmaastricht.nl.

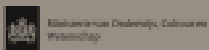
Vrienden

Wilt u Toneelgroep Maastricht helpen om mooie voorstellingen te blijven maken? Dat kan door ons financieel te steunen. U treedt dan toe tot de Vriendenkring van Toneelgroep Maastricht. Mede dankzij de begunstigers kan het gezelschap blijven verrassen met nieuwe toneelstukken en spraakmakende bewerkingen van bekend wereldrepertoire. Meer info en aanmelding via www.toneelgroepmaastricht.nl/gezelschap/vrienden/

Volg ons op social media

www.toneelgroepmaastricht.nl

provincie limburg

IEDEREEN LEEFT
ONDER DEZELFDE
HEMEL MAAR
NIET IEDEREEN
HEEFT DEZELFDE
HORIZON.

T M

TONEELGROEP
MAASTRICHT

